

De Indische woning.

Durf nodig om het anders te doen

Het lijkt ideaal en toch wordt het concept van De Hogeweyk in Nederland niet echt overgenomen. Hoe zit dat? Woordvoester Sanne van de Graaf: „Op zich is kleinschalig wonen in Nederland wel heel gangbaar, maar een totale geïntegreerde visie van wonen, zorg en welzijn in leefstijl en een bebouwde omgeving als De Hogeweyk is er (nog) niet. Je hebt dan ook wel passie, drive en durf nodig om het anders te doen. Ook kost het nogal wat investeringen en troffen we daarvoor in de jaren negentig, toen we met het plan begonnen, een wellicht iets gunstiger klimaat.” Niettemin zijn er vorig jaar zo'n

honderd werkbezoeken geweest. Vanuit de politiek, maar ook vanuit de zorg uit binnen- en buitenland. „Het past helemaal bij deze tijd om aan specifieke wensen te kunnen voldoen. Bijvoorbeeld als het om een bepaalde vloeroppervlakte of om de buitenruimte gaat. Of om individueel of kleinschalig wonen. Zo bieden wij binnen Vivium Zorggroep ook het individueel wonen aan voor ouderen met dementie.” Voor een plek in De Hogeweyk betaalt iemand overigens niet meer dan in een regulier verpleeghuis. Er is wel een wachtlijst: gemiddeld duurt het een jaar voor je naar binnen kunt.

Nooit meer de weg kwijt in De Hogeweyk

Laura Heerlen
l.heerlen@hdmedia.nl

Weesp ✦ Je kunt shoppen, of naar de kroeg wanneer je daar zin in hebt, de woonkamer lijkt op die van thuis en verdwalen doe je er nooit. De Hogeweyk in Weesp lijkt een uitkomst voor ouderen met dementie. Internationaal geldt het project van Vivium Zorggroep als voorbeeld van hoe het óók kan.

De Hogeweyk is anders. Geen verpleeghuis met lange gangen en dikke deuren. Het is een soort afgesloten dorpje, met de sfeer van Center Parcs. In de 'plaza' kun je rechts naar het cafe en de supermarkt, links naar het restaurant. Achter de bar staan de flessen in neonlicht tegen de muur. Het ziet er meer uit als een hippe club, dan als het restaurant van een zorgcentrum. Een plek waar je als familie zonder tegenzin op bezoek kunt komen.

Buiten leidt de boulevard naar de verschillende woningen. Onderweg kom je de fysiotherapeut tegen, loop je langs de kapper en de werkplaats. Waar je ook naartoe wandelt, je eindigt altijd weer bij de plaza. En dat is prettig, wanneer het in je hoofd niet meer altijd even helder is.

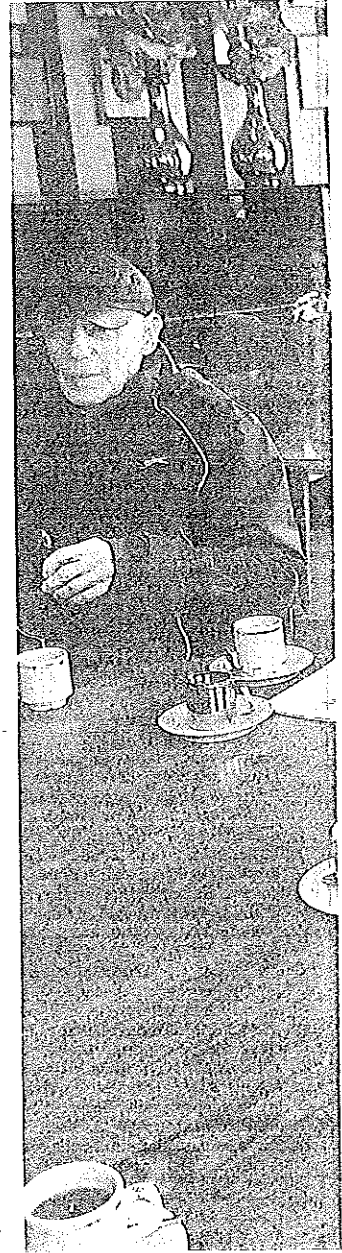
„Mensen met dementie kunnen geen nieuwe herinneringen meer aanmaken”, vertelt Sanne van de Graaf van Vivium Zorggroep. „Je bestaande herinneringen worden bovendien steeds minder: de jaren verdwijnen dat maakt dat je je onrustig, angstig en soms paniekerig voelt. Daarom is het zo belangrijk om in een herkenbare en vertrouwde omgeving te wonen.” En dus lijkt alles op het gewone leven. Ook de woningen zelf. „We bieden zeven leefstijlen aan. Bij-

voorbeeld Goois, maar ook stads, Indonesisch, huiselijk en cultureel.”

We bellen aan bij de Indische woning. Smaakvol ingericht met koloniale meubels en twee graden warmer dan in de andere huysjes. Mevrouw Claassen heft direct een oud, Indisch lied aan als we binnenkomen en biedt twee pantykousjes aan als welkomstcadeau. Haar eigen naam? Ze moet lachen. Geen idee. Maar ze voelt zich goed. „Zoals thuis”, vertelt ze en dan richt ze zich weer op de olifantjes in het wandkleed.

Praatje maken

De stadse woningen, een paar straten verderop, liggen op de eerste verdieping. De appartementen grenzen aan elkaar met gedeelde balkons. „Zo kunnen de bewoners altijd een praatje met elkaar maken. Mensen die uit de stad komen, vinden dat vaak fijn.” Binnen luistert 'ome' Jan Dolstra naar een Hollandse meezinger. Hij is een oud-Jordanees en voelt zich aardig op zijn plek in de rijk versierde woonkamer, met bloemetjes-behang, gehaakte kleedjes op de tafel en glinsterende kroonluchters. „Zo mooi als de Jordaan wordt het hier niet, maar ik ben tevreden. Je moet er wat van maken, toch?” In 'klein Amsterdam' staan van-

Aan de koffie in het cafe.

De boulevard loopt in een rondje: je kunt er nooit verdwalen.

avond gehaktballen op het menu. „Ook qua diner houden we rekening met de leefstijl. In de Gooise woning gaat het heel anders: daar serveren we een stukje rundvlees onder dekschalen.” De Gooise en stadse woning zijn sowieso een wereld van verschil. Waar in de 'Jordaan' vrolijk gezongen wordt, heersen in het Gooi rust en stilte, blijkt als we er binnenstappen. Als er al muziek op staat, dan is dat klassieke muziek. De bewoners zitten om de salontafel. Een bank zie je hier niet, want iedereen preferereert zijn eigen fauteuil. De mensen zijn wat meer op zichzelf en de koffie drinken ze uit kop en schotel, in plaats van een mok.

FOTO'S STUDIO KASTERMANS/BEN DEN OUDEN

Gehaktbal, of liever rundvlees onder dekschaal?

Mevrouw van Ooijen kijkt ons nieuwsgierig aan. „Wat komt u hier eigenlijk doen?” Vraagt ze, op haar hoede. Dan verruilt ze snel haar schoenen voor comfortabele pantoffels. Haar voeten doen zeer. Ze woont hier niet, vertelt ze. „Ik logeer hier. En eigenlijk heet ik Jeanette, maar iedereen zegt Kin- sie. Die bijnaam komt nog uit mijn

jeugd.” Ze tuit haar lippen en zet expres een geaffecteerde stem op. „Sjjeanette”, alsjeblieft zeg. Zo ga ik mezelf dus echt niet noemen.” Om te bepalen wie bij welke leefstijl het meest past, vult familie van de bewoner eerst een vragenlijst in. Soms heeft iemand jarenlang in de stad gewoond, maar voelt diegene zich in z'n hart meer het dorpsmeisje, of de dorpsjongen van vroeger. „Als je dement raakt, ga je terug naar die oorsprong, je eerste herinneringen. Je eigen basis is het meest vertrouwd.” We lopen verder, over de boulevard. Hier en der wandelen mensen. „Je ziet vaak dezelfde. Mensen die het gewend waren om een ommetje te maken. Als je een wan-

deelaar was, kun je dat nog steeds zijn.” De boulevard loopt in een rondje. Echt naar buiten (buiten de grenzen van De Hogeweyk) kan alleen onder begeleiding. Wie er op uit wil kan gebruik maken van de duofietsen en er worden regelmatig excursies georganiseerd. Op het terrein zelf zijn zo'n 25 verenigingen actief. Je kunt bijvoorbeeld schilderen bij Rembrandt, muziek luisteren bij de Bach-groep (Het Gool), of de smartlappen (Amsterdammers), of gymmen. Het concept van De Hogeweyk is op veel onderdelen wetenschappelijk bevestigd. Zoals het kleinschalig wonen, de positieve werking

van daglicht, buiten zijn, veel bewegen en het eten aan een gedekte tafel. „Het veel buiten zijn en vrijelijk kunnen bewegen kan ervoor zorgen dat een persoon veel minder onrustig is. Dat merken we hier ook echt. Zo hoeven we bijvoorbeeld minder onrustmedicatie toe te dienen.”

Gelijkgestemden

Ook de verschillende leefstijlen lijken een positief effect te hebben op het welbevinden van de bewoners. „Het blijft natuurlijk nog steeds gek om ineens met wildvreemden samen te moeten wonen. Thuis is altijd beter, maar als je op een gegeven moment moet, dan liever met gelijkgestemden, toch?”